

नेपाल सरकार
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय

प.सं.: D6C1065

च.नं.: १४१

९७७-१-४२११५१६
९७७-१-४२११५३१

फ्याक्स : ९७७-१-४२११५१०
सिंहदरबार, काठमाण्डौ

जलस्रोत तथा सिंचाइ विभाग
व.दि. वि.ए. जस्ता
दर्ता नं. : २१६
मिति : २०७४/१०

मिति :- २०७८/०४/३१

श्री जलस्रोत तथा सिंचाइ विभाग
जावलाखेल ललितपुर
श्री जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
बबरमहल काठमाडौं

जलस्रोत तथा सिंचाइ विभाग
मूल दर्ता नं.:- ७३
मिति:- ०६०१२११०

विषय : जानकारी सम्बन्धमा

उपरोक्त विषयमा पररास्ट्र मन्त्रालयको को मिति २०७८/०४/२८ र २९ गतेको को पत्र प्राप्त भएकोले आवश्यक जानकारीको लागि उक्त पत्रको छायाँ कपि तहाँ पठाइएको व्यहोरा निर्देशानुसार अनुरोध छ।

नविन राज शर्मा
इन्जिनियर

- योजना, कार्यक्रम तथा समन्वय महाशाखा
- बहुउद्देश्यीय तथा सिंचाइ महाशाखा
- जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन महाशाखा
- भूमिगत जल तथा भौतिक महाशाखा
- सिंचाइ व्यवस्थापन महाशाखा
- प्रशासन शाखा
- आर्थिक प्रशासन शाखा
- ऐन कानून परामर्श शाखा

(Handwritten signature)

(Handwritten notes and signatures)
जलस्रोत तथा सिंचाइ विभाग
जानकारीको लागि
वेब साईट एवं Email मा पठाउनु
गोपनीय गुरु २०७८

संविधानको कार्यालय
१०९
०८/१२/२०

नेपाल सरकार

परराष्ट्र मन्त्रालय

काठमाडौं
नेपाल परराष्ट्र मन्त्रालय
काठमाडौं

- श्री जलवात महाशाखा
- श्री ऊर्जा महाशाखा
- श्री विद्याय महायन्त्र तथा प्रादेशिक सयन्त्र महाशाखा
- श्री सूर्यक्रम, पञ्चट तथा अनुगमन महाशाखा
- श्री वन मोक्ष तथा वातावरण महाशाखा
- श्री परमाणु महाशाखा
- श्री वन्य तथा फेसल सयान्वयन महाशाखा

[Signature]

मिति: २०७५/०४/२७

प.सं.: २०७५/०७९
च.नं.: UN/UNO/६९९

विषय : अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा हुने निर्वाचनमा उम्मेदवारी र समर्थन सम्बन्धमा।

प्रिय सहकारीज्यू,

नेपालको परराष्ट्र नीति सञ्चालन, अन्तर्राष्ट्रिय कानून तथा प्रतिवद्धताहरूको परिपालना, सरकारको नीति तथा योजना बमोजिम आर्थिक कूटनीतिको कार्यान्वयन गर्दै विदेशी राष्ट्र तथा संयुक्त राष्ट्रसंघलगायत अन्तर्राष्ट्रिय र क्षेत्रीय संगठनहरूसँगको सम्बन्ध फलदायी बनाउने, विदेशमा नेपालको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्ने, अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा नेपालको प्रतिष्ठा अभिवृद्धि गर्ने कार्यहरू परराष्ट्र मन्त्रालयको जिम्मेवारीभित्र पर्ने व्यहोरा महोदयलाई अवगत नै छ।

अन्तर्राष्ट्रिय संगठनहरूको सदस्यता वा अन्य जिम्मेवारीका लागि हुने निर्वाचनमा नेपालको तर्फबाट प्रस्तुत हुने उम्मेदवारी र अन्य मुलुकहरूले प्रस्तुत गरेका उम्मेदवारीमा नेपालको समर्थनका विषयमा पारस्परिकता एवं नेपालको परराष्ट्र नीति कार्यान्वयन गर्न सघाउ पुग्ने हिसाबले नेपालको सर्वोत्तम हित सुनिश्चित हुने गरी कसलाई समर्थन गर्ने भन्ने बारे यस मन्त्रालयबाट निर्णय गरी मतदान हुने गरेको छ। बहुपक्षीय निकायको निर्वाचनमा संसारका सबै मुलुकले यही मान्यता अनुरूप नै मतदान गर्ने वा समर्थन लिने/दिने गरिआएका हुन्छन्। कतिपय अवस्थामा यी निकायहरूका पद र जिम्मेवारीका लागि निर्वाचन हुनुभन्दा धेरै वर्षअघि देखि नै राष्ट्रहरूले पारस्परिक सम्झौता (RSA) गरिसकेका हुन्छन्।

नेपालले प्रस्तुत गर्ने उम्मेदवारीमा समेत अन्तर्राष्ट्रिय जगतबाट पाउन सक्ने ठोस समर्थन र पारस्परिकताको आँकलन गरी गहन कूटनीतिक संवाद र लविडबाट निर्वाचित हुन माहोल तयार गर्ने गरिन्छ। तसर्थ नेपालले अरू मुलुकलाई दिने हरेक समर्थनको पारस्परिक लाभ सुनिश्चित गर्नुपर्ने आवश्यकता एकातर्फ हुन्छ भने अर्कोतर्फ पारस्परिक रूपमा समर्थनको सहमति भएका उम्मेदवारलाई मतदान गर्ने प्रतिवद्धता कार्यान्वयन गर्नु राष्ट्रको अन्तर्राष्ट्रिय दायित्व हुन आउँछ। यसै तथ्यलाई ध्यानमा राखेर परराष्ट्र नीति तथा वैदेशिक सम्बन्धका विषयहरूमा परराष्ट्र मन्त्रालयको सहमति आवश्यक पर्ने भनी नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) वाट मिति २०७६/०९/१० मा निर्णय भएको बारे तहाँ अवगत नै छ। सहजताको लागि उक्त निर्णयको प्रति संलग्न गरेको छु।

अन्तर्राष्ट्रिय संगठनहरूसँग सम्बन्धित विषयगत प्रकृतिका कार्य गर्नु र उम्मेदवारीमा समर्थन, मतदान तथा पारस्परिक समर्थनको व्यवस्था मिलाउने विषयहरू अलगअलग हुन्। उम्मेदवारीमा समर्थन लिने-दिने विषय एकद्वार प्रणालीअन्तर्गत परराष्ट्र मन्त्रालयमार्फत मात्र हुने गर्दछ। त्यसो हुन नसकेमा वा सबै निकायहरूले आ-आफ्नो तवरले परामर्शविना उम्मेदवारी तय गर्ने वा समर्थनको घोषणा गर्ने कार्य भएमा परराष्ट्र नीति एकीकृत रूपमा कार्यान्वयन हुन कठिनाई हुन्छ।

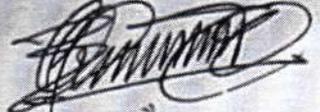

नेपाल सरकार
परराष्ट्र मन्त्रालय

काठमाडौं, नेपाल
परराष्ट्र मन्त्रालय
काठमाडौं

वि.सं. तथा प्रा.सं. २५
२०६८/०४/२५

पछिल्लो समय कतिपय मन्त्रालय र निकायबाट आफ्नो कामसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय संगठनहरूको निर्वाचन तथा मतदानसँग सम्बन्धित विषयमा परराष्ट्र मन्त्रालयको राय, परामर्श र नेपाल सरकारको आवश्यक निर्णय प्रक्रिया पूरा नगरी पदाधिकारी स्वयंले व्यक्तिगत तवरमा नेपालको तर्फबाट उम्मेदवारीको घोषणा गर्ने तथा मित्रराष्ट्रहरूका उम्मेदवारीमा समर्थनको प्रतिवद्धता जनाइदिने गरेको पाइएको छ। यसबाट नेपालले प्रस्तुत गर्ने उम्मेदवारीहरूमा समर्थन जुटाउन, नेपालले गरेका अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिवद्धता एवम् मित्रराष्ट्रहरूसँग गरिएका वचनवद्धताहरू पूरा गर्न असम्भव हुन्छ। यसर्थ, नेपाल सरकारको उल्लिखित निर्णयको मर्मअनुरूप अन्तर्राष्ट्रिय संगठनहरूको निर्वाचनमा नेपालको तर्फबाट उम्मेदवारी प्रस्तुत गर्दा वा अन्य मित्र राष्ट्रहरूको उम्मेदवारीमा समर्थन तथा मतदान गर्नुपर्ने अवस्थामा अनिवार्य रूपमा यस मन्त्रालयको राय, परामर्श र सहमति लिनुपर्ने व्यहोरा अनुरोध गरेको छु।

(भरतराज पौड्याल)

सचिव

श्री मणिराम गेलाल,

सचिव (सिंचाई), ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय।

बोधार्थ:

श्रीमान् मुख्य सचिवज्यू,

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिरिपदको कार्यालय।

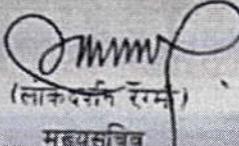
श्री श्री. ए. तथा प्रा. ए. शाहि (अ. सिंचाई)
सचिव, कृषि मन्त्रालय
५०१
४२९

श्री सचिव,
परराष्ट्र मन्त्रालय ।

परराष्ट्र नीति तथा वैदेशिक सम्बन्धका विषयहरूमा अनिवार्य रूपमा परराष्ट्र मन्त्रालयको राय/सहमति
लिने विषयको परराष्ट्र मन्त्रालयको दर्ता नं. ९/३-०७६/१/१० को प्रस्ताव म.प.वै.सं. ३/०७६
मिति २०७६/१/१० को मन्त्रपरिषद्को बैठकमा पेश हुँदा त्यसमा नेपाल सरकार मन्त्रपरिषद्ले
देहायवमोजिम निर्णय गरेकाले सोबमोजिम कार्यान्वयन हुन नेपाल सरकार (कार्यसम्पादन) नियमावली,
२०६४ को नियम २९ बमोजिम अनुरोध गरेकोछु -

नेपाल सरकारको निर्णय -

"प्रस्तावमा लेखिएवमोजिम गर्ने ।"

(लाकेदर्शन रेग्मी)
मुह्यसचिव

२०७६/१/१०

2

OR/...
-...
-...
-...
-...

नेपाल सरकार
परराष्ट्र मन्त्रालय
प्रस्ताव

069 19/90
075/Adun.
2076/01/11

विषय: परराष्ट्र नीति तथा वैदेशिक सम्बन्धका विषयहरूमा अनिवार्य रूपमा परराष्ट्र मन्त्रालयको उच/सहमति लिने सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव पेश गर्न विभागीय मन्त्रीबाट स्वीकृति प्राप्त मिति: २०७६/०९/०८

१. विषयको संक्षिप्त व्यहोरा:

नेपालको स्वतन्त्रता, राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता, स्वाधीनता, स्वाभिमान, नेपालीको हक हितको रक्षा, सीमानाको सुरक्षा जस्ता राष्ट्रिय हितका आधारभूत विषयहरूको संरक्षण गर्न तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा राष्ट्रिय सम्मान र प्रतिष्ठाको अभिवृद्धिमा परराष्ट्र मन्त्रालयको विशेष भूमिका रहन्छ। नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम धी विषयहरू परराष्ट्र मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्दछन्। नेपाल सरकार (कार्य सम्पादन) नियमावली, २०६४ को नियम १४ मा नेपालको परराष्ट्र नीति वा वैदेशिक सम्बन्धमा असर पर्ने विषय वा कूटनीतिक उन्मुक्ति, नेपाल सरकार र विदेशी सरकार वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्थाबीच हुने सन्धि, सम्झौता वा समझदारी पत्रका सम्बन्धमा परराष्ट्र मन्त्रालयसँग परामर्श लिनु पर्ने र विदेशमा हुने औपचारिक सभा, सम्मेलन आदिमा नेपालको तर्फबाट दिइने वक्तव्य वा प्रस्तुत हुने कार्यपत्रमा परराष्ट्र मन्त्रालयको पूर्वस्वीकृति लिनु पर्ने व्यवस्था छ। परराष्ट्र नीति र बाह्य सम्बन्ध सञ्चालनको सम्बन्धमा संविधानले मार्ग निर्देश गरेको छ। माथि उल्लिखित प्रावधानहरू भए तापनि विभिन्न विभिन्न मुलुक, अन्तर सरकारी संस्था तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरूसँग नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूले आ-आफ्नो आवश्यकता अनुसार कुनै न कुनै प्रकारले सम्पर्क र समन्वय गरिरहेको अवस्था छ। राज्यका विभिन्न निकायहरूले अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा व्यक्त गर्ने धारणा, चासो तथा प्रतिबद्धताहरूमा एकरूपता दायम गरी राष्ट्रिय हितको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्नु सबैको कर्तव्य हुन्छ। सो का लागि राज्यका अङ्गहरू बीच निरन्तर रूपमा आपसी समन्वय, पारस्परिक सहयोग, सहकार्य र परामर्शको आवश्यकता पर्दछ। यसरी नेपाल सरकारका निकायहरूले विदेशी मुलुक, निकाय, सरकार तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरू एवं कूटनीतिक प्रतिनिधिहरूसँग सम्पर्क र समन्वय गर्ने साथै अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा हुने बार्ता तथा सम्मेलनहरूमा सहभागी भई राष्ट्रिय प्रतिबद्धता तथा दायित्वहरू स्वीकार गर्ने लगायतका विषयहरूमा नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद) बाट निर्णय लिनुपूर्व अनिवार्य रूपमा परराष्ट्र मन्त्रालयको उच, सहमति लिनुपर्ने नीतिगत व्यवस्थालाई प्रभावकारी रूपमा व्यवहारमा उतार्नु आवश्यक छ।

२. प्राप्त परामर्श तथा अन्य प्रासंगिक कुरा:

नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ को अनुसूची-२ को खण्ड (९) मा परराष्ट्र मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रमा नेपालको परराष्ट्र नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन; विदेशी राष्ट्रहरू तथा संयुक्त राष्ट्रसंघलगायतका अन्तर्राष्ट्रिय, क्षेत्रीय सङ्गठनहरूसँगको सम्बन्ध, नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय सीमा-सम्बन्ध; अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा नेपालको प्रतिष्ठा अभिवृद्धि; कूटनीतिक तहमा हुने बार्ता, सन्धि/सम्झौता; विषयगत मन्त्रालयबाट हुने बार्ता, सन्धि/सम्झौता, समझदारीमा सहमति र समन्वय लगायतका विषयहरू उल्लेख गरिएको छ। परराष्ट्र मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रमा उल्लेख भएका विषयहरूको अतिरिक्त परराष्ट्र नीति र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धसँग प्रत्यक्षरूपमा सम्बन्धित विषयहरू अन्य मन्त्रालयहरू वा निकायको कार्यक्षेत्रमा

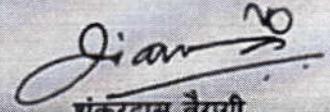
समेत उल्लेख भएको हुनाले विदेशी मुद्रा तथा संस्थाहरूसँगको व्यवहारमा एकरूपता कायम गरी राष्ट्रिय हित रक्षार्थ मन्त्रालयहरूले यस्ता विषयहरूमा निर्णय लिनुपूर्व अनिवार्य रूपमा परराष्ट्र मन्त्रालयको राय, सहमति लिने नीतिगत व्यवस्थालाई तत्काल कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

३. प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नाको कारण र मन्त्रालयको सिफारिस:

समग्र राष्ट्रिय हितको लागि परराष्ट्र सम्बन्धका विषयहरूमा सरकारको नीति र कार्यगत एकरूपता, निरन्तरता र समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ को अनुसूची-२ को खण्ड (९) मा परराष्ट्र मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रमा उल्लिखित विषयहरूका साथै नेपाल सरकारका जुनसुकै निकायको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने द्विपक्षीय, क्षेत्रीय, अन्तर्राष्ट्रिय सरकारी वा गैरसरकारी संस्थाहरूसँग सम्बन्धित विषयहरूमा निर्णय लिनुपूर्व अनिवार्य रूपमा परराष्ट्र मन्त्रालयको राय, सहमति लिनुपर्ने व्यवस्था कार्यान्वयनमा ल्याउने निर्णयार्थ नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) मा प्रस्ताव पेश गर्न माननीय परराष्ट्रमन्त्रीबाट मिति २०७६/०९/०८ मा स्वीकृति प्राप्त भएकोले नेपाल सरकार (कार्यसम्पादन) नियमावली, २०६४ को अनुसूची-९ को विषय संख्या १६ बमोजिम यो प्रस्ताव पेश गरिएको छ।

४. निर्णय हुनुपर्ने ब्यहोरा:

राष्ट्रिय हित प्रवर्द्धनार्थ परराष्ट्र सम्बन्ध सञ्चालनमा एकरूपता, सामञ्जस्यता एवं समन्वय कायम गर्न स्थापित अन्तर्राष्ट्रिय कूटनीतिक प्रचलन अनुरूप द्विपक्षीय, क्षेत्रीय, अन्तर्राष्ट्रिय सरकारी वा गैर सरकारी संस्थाहरूसँग सम्बन्धित विषयहरूमा निर्णय लिनुअघि नेपाल सरकारका मन्त्रालय वा सम्बन्धित निकायहरूले अनिवार्य रूपमा परराष्ट्र मन्त्रालयको राय सहमति लिने।

शंकरदास बैरागी
सचिव